

Англо-български терминологичен речник по информатика и изчислителна техника

Резюме: Този англо-български терминологичен речник по информатика и изчислителна техника има за цел да улесни и стандартизира преводите на англоезични програмни продукти на български език.

1 Упътване

Думите в речника са подредени в азбучен ред. Знакът тилда (~) заменя основната (черната) дума. Омонимите са отделени в отделни речникови гнезда, означени с римски цифри (напр. **call I`** и **call II`**). В рамките на гнездото различните части на речна са означени с удебелени арабски цифри с точка. Различни значения на една и съща дума са означени със светли арабски цифри със скоба. Близки по значение преводи са отделени със точка и запетая. Изрази, оградени с кръгли скоби, са незадължителни при превод. С наклонен шрифт са давани допълнителни пояснения.

Този речник е съставен благодарение усилията на всички преводачи на свободен софтуер и членове на преводаческия списък dict@linux.zonebg.com. Специално искам да спомена и приноса на Владимир Георгиев.

2 Словник

2.1 А

abnormal termination аварийно завършване

abort 1) прекратявам (преждевременно); 2) прекъсвам

about (*в меню*) за програмата

absolute ~ address абсолютен адрес; ~ **code** абсолютен код

accent ударение (*не*: акцент)

access 1. *n* достъп; ~ **mode** режим за достъп; ~ **control** управление, контрол на достъпа; ~ **time** време за достъп 2. *v* осъществявам достъп

accessibility достъпност

account вход, досие, номер, име, регистрация, сметка (?)

accounting отчитане

action действие

active активен

address адрес; **absolute** ~ абсолютен адрес; **machine** ~ (= **absolute** ~) машинен адрес

advanced напреднал

algorithm алгоритъм

alias псевдоним

allocate 1) разпределям (*ресурс*); 2) заделям (*памет*)

alphanumeric буквено-цифров

ambiguous нееднозначен, двусмислен

annotation анотация (*пояснение на програмен код*)

application 1. *n* приложение; приложна програма 2. *a* приложен; ~ **programm** приложна програма

apply 1) прилагам; 2) отнасам се

archive архив (*дълготрайно хранилище на информация, при което времето за достъп не е от голямо значение, напр. магнитна лента или .tar.gz файл*); ~ **d file** 1) архивен файл, архив (*напр. .tar.gz, .z, .zip*); 2) архивиран файл (*файл, намиращ се в архив*)

assistant помощник

association 1) връзка; 2) асоциация

attach прикрепям

attachment притурка

attribute 1) атрибут; 2) качество, свойство

authenticate 1) опознавам; 2) изисквам пълномощия; ~ **ion** 1) опознаване; 2) изискване на пълномощия; ~ **ion code** опознавателен код; ~ **ion key** опознавателен ключ

available 1) наличен; 2) достъпен

2.2 B

background 1. *n* фон 2. *a* фонов; ~ **process** фонов процес; ~ **image** фон

backup 1. *n* резерв; ~ **file** резервен файл (*сравни с archived file*) 2. *v* правя резерв, резервно копие

bandwidth ширина (на канала), пропускателна способност

bar 1) ивица; **menu** ~ ивица на менюто; **scroll** ~ превъртаща ивица; **task** ~ ивица на задачите; **title** ~ заглавна ивица; **tool** ~ ивица с инструменти; 2) палитра

batch пакетен; ~ **processing** пакетна обработка

benchmark еталонен тест

binary двоичен; ~ **file** двоичен файл

bitmap 1. *n* растер 2. *a* растерен (*шрифт, графичен формат*)

block 1. *n* блок; ~ **diagram** блок-схема; ~ **device** блоково устройство 2. *v* 1) блокирам (процес); ~**ed process** блокиран процес; 2) блокувам (*разпределям в блокове информацията на магнитна лента*)

bold получер; тъмен (*шрифт*)

bookmark отметка

boot зареждам (операционната система); ~**ing** начално зареждане; ~ **strap** самозареждане, начално зареждане

box клетка (*диалогова или наборна*)

breakpoint точка на прекъсване, контролна точка

bridge мост, преходник

brightness яркост

browse 1) разлиствам (*напр. файлове, не Интернет*); 2) ровя се в (*Интернет*)

browser 1) браузър, навигатор, уеб-четец (*само за Интернет*); 2) разлиствач, разглеждвач (*напр. на файлове*)

buffer буфер; ~**ing** буферизация; ~**ed** буфериран

bug 1) грешка, дефект (в програма); 2) *прен.* буболечка`` (*с кавички*)

bus шина

button бутон (*не: клавиш*)

2.3 C

cache кеш, свръхоперативна памет; ~**ing** кеширане

call 1. *v* извиквам 2. *n* извикване; ~ **stack** стек на извикванията

case I случай

case II регистър (*вид на буквите --- големи или малки*); **upper** ~ горен регистър; **down** ~ долен регистър; ~ **(un)sensitive** (не)чувствителен към регистъра

cascade (подреждане в) колода (*за прозорци*)

certificate удостоверение; **private** ~ частно удостоверение; ~ **authority** пълномощен, упълномощен удостоверител; ~ **issuer** издател на удостоверението

changelog дневник, файл-дневник (системен, на промените, на събитията или друг)

charset набор символи

character 1) знак (*видим знак*); 2) символ (*не задължително видим*); **control** ~ управляващ символ (*не: контролен*); ~ **device** символно устройство

child process процес-потомък; породен процес; дъщерен процес

chooser селектор

cipher 1. *n* шифър 2. *v* шифрирам, шифровам

click 1. *v* цъкам 2. *n* цъкане

clip 1. *n* кламер 2. *v* изрязвам; ~**ing** изрезка

clipboard междинен буфер

code код (*срв. с encode и cipher*); **absolute** ~ абсолютен код

command 1. *n* команда 2. *a* команден; ~ **line** команден ред

condensed тесен (*шрифт*)

configuration настройка; конфигурация

configure настройвам; конфигурирам

connect 1) свързвам се; 2) имам, правя, опитвам връзка с

connection връзка; свързване

console конзола

contrast контраст

control 1. *n* управление; контрол 2. *v* управлявам; ~ **character** управляващ символ (*не: контролен*) 3. *a* ~ **panel** контролен панел, пулт за управление

cookie бисквитка (да се внимава да не би да се получи неясен превод. При нужда да се добавя в скоби

и английската дума)

copy 1. *v* 1) копирам; 2) копирай (*в меню*) 2. *n* копие

CPU централен процесор; ~ **load** натоварване на процесора

current текущ

custom по поръчка, поръчан (*заб.: произлиза от израза custom-made*)

cut отрежи (*в меню*)

2.4 D

debug отстранявам грешки, тествам; *прен. пощя` (с кавички); ~er тестваща програма*

default 1) обичаен, подразбиращ се; **by** ~ по подразбиране; 2) стандартен

desktop работна площ, поле, плот

deselect 1) отхвърлям (*обратното на избирам*); 2) демаркирам, изчиствам (*обратното на маркирам*)

destination 1. *n* цел 2. *a* целеви

development разработка

device устройство

digitizer дигитайзер, цифратор

directory каталог; директория (*не се препоръчва: справочник*); **home** ~ домашен каталог; домашна директория

discard отменям, отказвам се (от), отхвърлям

disconnect 1) изключвам (се); 2) прекъсвам (*напр. линията*)

disk диск; **hard** ~ твърд диск; **floppy** ~ дискета

display 1. *n* дисплей; ~ **manager** *вж. manager* 2. *v* изобразявам

download свалям, изтеглям, източвам

draft чернова

drive устройство; **floppydisk** ~ дискетно устройство

driver драйвер

2.5 E

edit редактирам

editor редактор

e-mail електронна поща

embed вграждам; ~**ded** вграден

encode кодирам (*не*: шифровам)

encoding 1) кодиране; 2) код

entry запис

environment 1) обкръжение; ~ **variable** променлива от обкръжението; 2) среда

executable изпълним

expire изтичам (*за срок*); ~**d** с изтекъл срок, остарял; ~**s at** валиден до

export изнасям (в чужд файлов формат)

extend широк (*ширифт*)

extension разширение

extract извличам

2.6 F

fallback връщам се (към)

fatal error критична грешка

feel 1. *n* усещане; осезание; **look and** ~ изглед и усещане; **has look and** ~ **like** изглежда и се усеща като
2. *v* 1) усещам; осезавам; 2) чувствам

fifo именован канал

file 1. *n* файл 2. *a* файлов; ~ **system** файлова система ~ **manager** *вж.* manager

firmware вътрешно програмно осигуряване

floppydisk дискета

folder папка (*не се препоръчва*: директория)

font шрифт; **bitmap** ~ растерен шрифт; **outline** ~ контурен шрифт; **scalable** ~ мащабируем шрифт

footer долен колонтитул (*на текстов документ*)

footnote забележка (под линия)

foreground **1.** *n* преден план **2.** *a* преден; ~ **process** привилегирован процес

format **1.** *n* формат **2.** *v* форматирам

forme бланка, формуляр (*при HTML*)

frame **1)** рамка; **2)** фрейм (*за HTML*)

free **1)** свободен (*напр. OpenOffice*); **2)** безплатен (*напр. StarOffice*)

2.7 G

gateway шлюз, портал

glue пълнител (*на наборното поле*)

go отивам (*в заповедна форма*: иди)

grid мрежа; **snap to** ~ изравнявам, подравнявам по мрежата

guru експерт (*помощник за настройка*)

2.8 H

hard ~ **link** *вж.* link; ~ **disk** твърд диск

hardware **1.** *n* хардуер, апаратно осигуряване **2.** *a* апаратен, хардуерен

header **1)** заглавна част; **2)** горен колонтитул (*на текстов документ*); **3)** ~ **file** заглавен файл

heap динамична памет

help справка

highlight **1)** откроявам, маркирам, осветявам, оцветявам; **2)** откроявам, подчертавам, акцентирам;
syntax ~**ing** открояване на синтаксиса

hint подсказка

home ~ **directory** *вж.* directory; ~ **page** начална страница

hot key горещ`` клавиш (*с кавички*)

hub концентратор

2.9 I

icon иконка (*не:* икона)

idle time време на престой

image изображение

import внасям (от чужд файлов формат)

inconsistent несъгласуван

indent отстъп, поле

index 1) индекс; 2) показалец; указател

inode индексен дескриптор

input 1. *n* вход 2. *v* въвеждам

install инсталирам

installation инсталация

interactive диалогов

italic курсив (*шрифт*)

2.10 J

job задача

jumper мостче

2.11 K

kernel ядро

key 1) клавиш (*на клавиатурата*); 2) ключ; ~**word** ключова дума

keyboard клавиатура

2.12 L

landscape Пейзаж`` (*начин на печат*)

launcher стартер

layout изглед, подредба

leading zero водеща нула

lefthanded левичарски, за левичари

license лицензия; **public** ~ общодостъпна лицензия

line ред

link 1. *n* 1) връзка (*към файл*); **hard** ~ твърда връзка; **symbolic** ~ символна връзка (*към*) (*не*: символична); 2) препратка 2. *v* свързвам

linker свързваща програма

list списък (*не*: листа); **linked** ~ свързан списък; **doubly linked** ~ двусвързан списък

log отчитам, регистрирам; ~ **file** файл-дневник

login 1. *v* влизам (в системата) 2. *n* влизане (в системата)

logout 1. *v* излизам (от системата) 2. *n* излизане (от системата)

look 1. *n* изглед; облик ~ **and feel** изглед и усещане; **has** ~ **and feel like** изглежда и се усеща като 2. *v* гледам

2.13 M

macro макрос

mailinglist кореспондентски списък

maintain поддържам

maintainer поддържащ

manager манипулатор, администратор; **display** ~ администратор на дисплея; **file** ~ файлов манипулатор; **window** ~ администратор на прозорците

manual ръководство

make file make-файл (*с тире*)

match съответствам; ~**ing** съответен (*напр. скоба*)

mather board системна платка

menu меню; **popup** ~ изкачащо меню; **pull down** ~ падащо меню; ~ **bar** *вж.* bar

mode начин; **access** ~ режим за достъп

monospaced font непропорционален шрифт

mount монтирам

mouse мишка

2.14 N

named pipe именован канал

net мрежа

node възел

non local отдалечен

2.15 O

obsolete остарял, излязъл от употреба

off 1) изкл.; 2) не

offline без връзка с мрежа`` (*при работа с браузър*)

offset отместване

on 1) вкл.; 2) да

open source отворен код

option 1) незадължителен параметър; опция; ключ (*параметрите на командния ред*); 2) параметър (*за програми с графичен интерфейс*); ~**al** по избор, незадължителен

outline контурен; ~ **font** контурен шрифт

output 1. *n* резултат (*не: изход*) 2. *v* извеждам 3. *a* изходен

overfull препълване

2.16 P

page страница

panel панел; **control** ~ контролен панел, пулт за управление

paper хартия; ~ **type** формат (на хартията); ~ **feed** подаване на хартията

paragraph абзац (*не: параграф*)

password парола

paste вмъкни (*в меню*)

patch кръпка

path пътека; ~ **name** пълно име (*на файл*)

pattern образец

permite разрешавам, позволявам; ~**ion** право, разрешение; **file ~ions** файлов режим (за достъп)

pipe (програмен) канал; **named** ~ именован канал;

pipeline конвейер

pixel пиксел (*не: точка*)

plugin плъгин

pointer указател

popup menu изкачащо меню

portable преносим

portrait Портрет`` (*начин на печат*)

preference предпочитание

print 1. *v* печатам 2. *a* печатен; ~ **preview** предпечатен преглед

printer принтер; печатащо устройство

private 1) частен, който е частна собственост; 2) личен

privacy 1) дискретност; 2) уединение; 3) лична тайна

preview преглед; **print** ~ предпечатен преглед

process 1. *n* процес 2. *v* обработвам

programm програма

progress 1) напредък; 2) ход (*на даден процес*); ~ **indicator** индикатор на хода

prompt 1. *n* подкана; **login** ~ подкана за влизане; **command** ~ командна подкана 2. *v* 1) подканям, подканвам; 2) ~ **before** питам преди (*напр. изтриване на файл*)

proxy сървър-посредник

public 1) обществен; 2) общодостъпен; ~ **license** общодостъпна лицензия

2.17 Q

2.18 R

RAM оперативна памет

reboot презареждам

recipient получател; **return** ~ обратен получател

redo отказ от отмяната

reference отпратка

refresh опреснявам

refuse отказвам

reject отхвърлям

relay препредавам

reload презареждам

remount монтирам наново; ~**ing** ново монтиране

reset установявам наново

resolution разрешаваща способност

restart рестартирам

resume **1.** *v* възобновявам, започвам отново, опитвам отново **2.** *adv* отново (*в бутон*)

retrieve търся, извличам (информация)

ROM постоянна памет

root **1)** корен; ~ **directory** основен каталог; **2)** root (*потребител*)

router маршрутизатор

ruler линейка (*в текстообработващи програми и др.*)

2.19 S

saturation наситеност

scale скала; мащаб; ~**able font** мащабируем шрифт

screen екран

script **1)** команден файл, скрипт; **2)** процедура (*напр. скриптовете на GIMP*)

scroll превъртам; ~ **bar** *вж.* bar

search **1.** **1)** търся; ~ **engine** търсачка **2)** намери (*в меню*) **2.** търсене

secure сигурен, безопасен, защитен

security сигурност, безопасност

select **1)** избирам; **2)** маркирам (*напр. определен текст с мишката*)

separator разделител

server сървър; **file** ~ файлов сървър

service **1)** служба; **2)** услуга

session сеанс, сесия

setup конфигурирам, (*по-рядко*) настройвам

setting настройка

shadow сянка; ~ **password** парола на сянка

share ползвам съвместно

shared съвместен; общ

sharp 1. *a* 1) отчетлив; 2) остър; ~**ness** отчетливост 2. *ad* точно

shell обвивка; команден интерпретатор

shortcut бърз клавиш; бърза мишка; клавишна комбинация

shutdown изключвам; приключвам; закривам

silicon *n* силиций (*не*: силикон)

sipher 1. *n* шифър 2. *v* шифровам (*не*: кодирам)

slanted наклонен (*шрифт*)

slot куплунг

socket порт

soft link = symbolic link

software 1. *n* софтуер; програмно осигуряване 2. *a* програмен, софтуерен

source източник; **open** ~ отворен код; ~ **file** изходен файл

space 1) интервал; 2) пространство; **white** ~ бяло поле

spooler спулер

stack стек

start 1. *v* пускам; стартирам 2. *n* пускане; стартиране

sticky лепкав

string низ

submenu подменю

subnet подмрежа

subscribe абонирам (*се*); записвам (*се*)

suite комплект

superuser привилегирован потребител

swallow поглъщам

switch комутатор

symbolic link *вж.* link

systemwide общосистемен

2.20 T

tag етикет; **~ged** етикетиран

target цел; **~ file** целеви файл

task задача

template шаблон

test 1. *n* тест, проба, проверка, изпитание **2.** *v* тествам; **~er** изпитател

text 1. *n* текст **2.** *a* текстов; **~ file** текстов файл

tile мозайка; мозаично (*подреждане на прозорци*)

time out просрочка на времето

title заглавие; **~ bar** *вж.* bar

tool 1) инструмент; **~ bar** ивица с инструменти; **2)** помощна програма

topic тема

trash боклук; смет

tuple комплект (*Питон*)

2.21 U

underfull разреждане (*на наборния ред*)

underline подчертавам

undo отмяна

unmount демонтирам

unnamed неименован (*заб.: като име на файл е по-добре да не се превежда*)

unselect отхвърлям

unsubscribe отписвам (се)

untitled неименован, ненаименуван; безименен; безимен

update 1. *v* актуализирам 2. *n* актуализация

upload качвам

user потребител

2.22 V

verify проверявам

2.23 W

window прозорец; ~ **manager** *вж.* manager

wisard факир (*помощник за настройка*)

workplace работно място

wrap 1) завивам; 2) пренасям; **word** ~ пренос на думи; **line** ~ пренос на ред

2.24 X

2.25 Y

2.26 Z

zone 1) зона; 2) пояс; **time** ~ часови пояс (*не: времева зона*)

zoom увеличение

This document was translated from $L^A T_E X$ by [H^EV^EA](#).